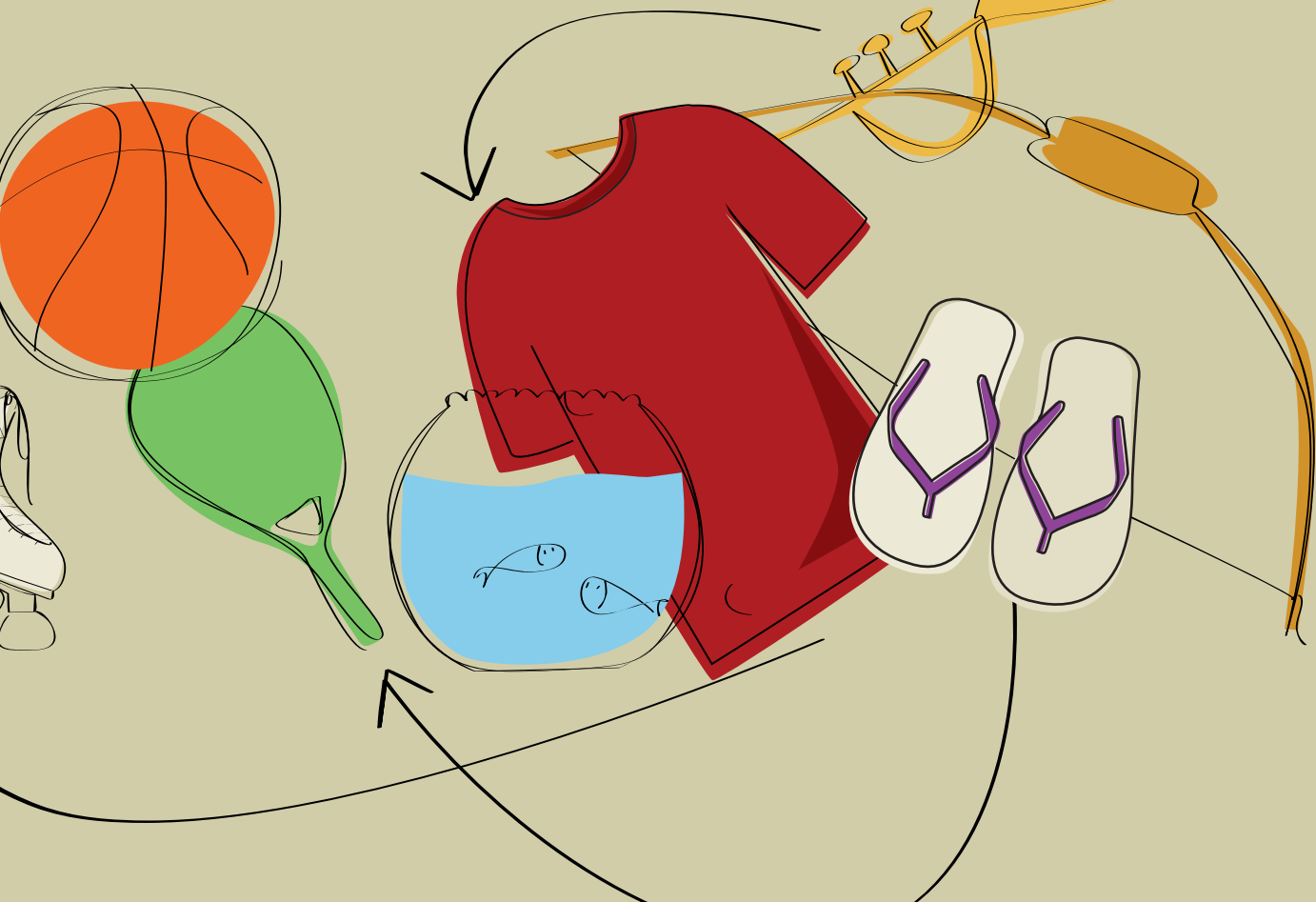

Samarretes per xanquetes

Idees per dinamitzar
mercats d'intercanvi

Contingut: lavola i Espai Metropolità de Prevenció de Residus

Il·lustracions: lavola

Revisió lingüística: Esther Pujadas

Coordinació: Albert Torras

Maquetació i Impressió: El Tinter, SAL
(Empresa certificada ISO 9001, ISO 14001 i EMAS)

Dipòsit Legal: B-42529-09

Edició: Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus

Imprès en paper reciclat. Certificat Àngel Blau i Ecoetiqueta Europea
Primera edició
Novembre 2009

Una de les característiques de la nostra societat és la facilitat amb què la majoria de persones podem accedir a productes fabricats arreu del món i cada cop més barats. Tanmateix, aquesta situació que podria semblar òptima té associats alguns problemes: generem molts residus, comprem i regalem objectes innecessaris, gastem milions de tones de petroli per transportar productes d'una punta a l'altra de món, etc.

Fa anys, alguns col·lectius van començar a posar en dubte aquest sistema de consum i van organitzar mercats on no es podia comprar ni vendre res, sinó tan sols intercanviar articles. Els diners no eren necessaris durant unes hores.

Com totes les bones idees, aquesta experiència s'ha anat repetint i, ara mateix, en moltes poblacions de Catalunya s'organitzen mercats d'intercanvi o de segona mà quan hi ha festa major, coincidint amb els canvis de temporada o simplement quan sembla que hi ha prou interès.

Des de l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus creiem que són un bon mecanisme de prevenció de residus i per aquest motiu hi donem suport decididament. A part, no podem oblidar que són també un sistema de relació entre veïns, una forma agradable de passar l'estona i una manera de trencar la rutina diària tan bona com pot ser llegir un llibre o encetar una conversa.

Els diumenges al matí, al voltant del Mercat de Sant Antoni de Barcelona fa goig de veure nens, joves i pares canviant cromos, llibres o jocs. Potser és el moment que cada barri, poble o ciutat tingui el seu punt de trobada setmanal per intercanviar de tot: làmpades, roba, llibres, aparells i, fins i tot, temps.

Espai Metropolità de Prevenció de Residus
Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus

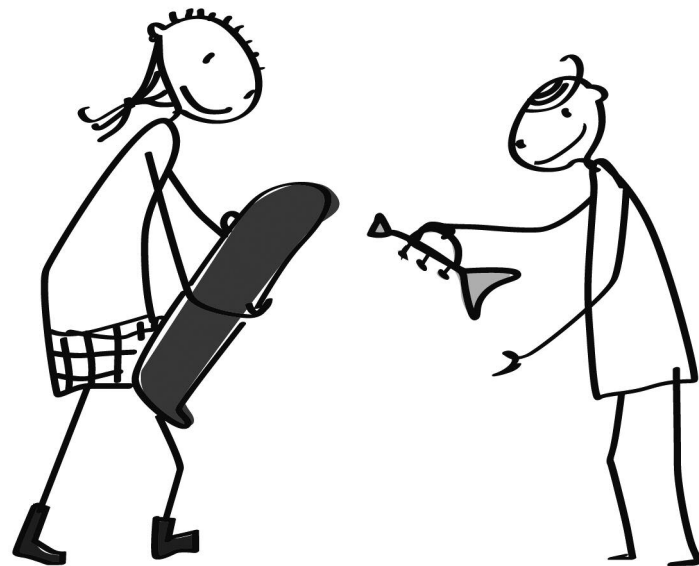
Índex

INTRODUCCIÓ	5
1. ELS MERCATS D'INTERCANVI	6
2. PREPARANT EL MERCAT	8
3. L'ESTONA D'INTERCANVI	18
4. COM HA FUNCIONAT?	20
5. ALGUNS MERCATS D'INTERCANVI	24
6. PER SABER-NE MÉS	26

Introducció

En els darrers anys, els mercats d'intercanvi han guanyat protagonisme en diversos municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i hores d'ara n'hi ha molts que es fan de manera habitual. Participar en aquests mercats d'intercanvi és una bona manera d'adquirir els objectes que es necessiten i, al mateix temps, allargar la vida d'aquells que no volem.

L'intercanvi de productes, conegut també per *bescanvi o troc*, va ser la primera forma de comerç de la història i fins i tot avui en dia perdura com a pràctica habitual en el món rural. En el moment en què una comunitat va tenir excedents de productes, va començar a canviar-los amb els sobrants d'altres societats. Els productes que s'intercanviaven eren els més necessaris: aliments, roba, eines. Aquest sistema es va mantenir durant molt de temps, però amb el creixement de la producció i de l'activitat comercial resultava difícil establir el valor exacte dels productes i arribar a un acord entre les parts implicades. Per aquest motiu es va inventar la moneda com a sistema de referència. No obstant això, el troc no va desaparèixer. Per exemple, a Egipte van conviure tots dos sistemes durant l'època faraònica, sobretot en les activitats comercials que realitzaven amb els fenicis. Va ser a partir de l'Imperi romà que es va potenciar i estendre l'ús de la moneda tal com la coneixem avui dia.

Malgrat el monetarisme i el consumisme en ocasions compulsiu que impera en la societat actual, els intercanvis entre ciutadans permeten establir relacions més humanes i vivències personals allunyades del ritme accelerat d'aquesta societat.

En resum, la proposta que presentem persegueix recuperar el bescanvi per fomentar l'intercanvi d'objectes que no fem servir per d'altres que ens són necessaris i que hauríem d'adquirir de nou. L'Entitat del Medi Ambient pretén, d'aquesta manera, prevenir la generació de residus i minimitzar l'impacte ambiental que aquests produeixen en el medi natural, patrimoni de tots.

1. Els mercats d'intercanvi

L'objectiu principal d'aquesta guia és orientar i donar eines a totes aquelles persones, organitzacions o col·lectius (escoles, AMPA, casals, associacions de veïns, etc.) interessats a organitzar un mercat d'intercanvi amb la finalitat de minimitzar la generació de residus a través del bescanvi d'objectes o serveis.

A les pàgines següents trobareu consells i estratègies per garantir l'èxit del mercat.

La guia està dividida en tres grans apartats –els passos a fer abans, durant i després del mercat–, on es descriuen propostes i recomanacions que hem recollit de diversos promotors i també fruit de la nostra pròpia experiència en centres educatius.

A les darreres pàgines trobareu un recull dels mercats d'intercanvi de què tenim coneixement i, finalment, us proposem llocs web i publicacions per si voleu cercar més informació sobre aquest tema.

Actualment ha ressorgit amb força el sistema d'intercanvi, no sols de productes sinó també de serveis, gràcies a l'ús d'Internet. Segons el sistema d'organització que es faci servir, els mercats poden ser:

Generalistes. S'hi pot canviar de tot. En alguns municipis tenen noms singulars com ara *Mercat del trasto*.

Monogràfics. Es fan sobre un sol tema o tipologia d'objecte, com ara un mercat del llibre (essencialment per a llibres, revistes, còmics, etc.).

D'un a un. Els intercanvis són de persona a persona.

Amb intermediaris. Els intercanvis es fan mitjançant una persona que ajuda a fer el troc.

Amb tiquets. L'intercanvi es fa mitjançant tiquets que s'obtenen a partir dels productes que es porten al mercat.

Amb sistema de dipòsit. Algunes organitzacions permeten deixar en dipòsit objectes dels socis durant uns dies fins que troben algú que hi està interessat. És una mena d'exposició prèvia a l'intercanvi.

Banc o mercat del temps. Una persona ofereix temps personal per ensenyar una activitat i a canvi rep temps d'altres persones de les quals aprèn a fer altres tasques.

Virtuals. Els intercanvis es fan via web o per correu electrònic.

2. Preparant el mercat

Abans de portar a terme el mercat us recomanem que dediqueu alguns esforços a preparar-lo i organitzar-lo. D'aquesta manera podreu garantir l'èxit dels intercanvis. Us proposem 8 aspectes a tenir en compte:

1. Perfil i nombre de participants

Cal que definiu bé quin serà el perfil de públic participant (escolars, veïns del barri, particulars en general, etc.) per determinar la resta d'accions.

Si penseu organitzar el mercat per a la gent del barri, val la pena conèixer el tipus de veïns que vindran i què portaran per intercanviar. Els mercats acostumen a tenir uns participants actius que muntent una parada amb molts objectes, potser 60 o 100, i d'altres que només passen i porten tres o quatre objectes que volen canviar. Per anar bé aconsellem que l'organització garanteixi la presència de 20-25 taules d'intercanvi com a mínim, de manera que s'hi vegi moviment. Els primers intercanvis s'acostumen a fer entre els participants actius, de vegades mentre es preparen les taules.

En el cas de les escoles, el nombre de participants variarà en funció del nivell educatiu a qui es dirigeixi la proposta; com més grans siguin els alumnes, més participants pot haver-hi al mercat.

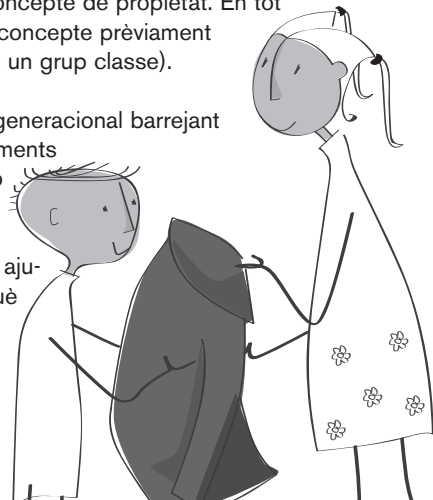
Amb els alumnes de primària us recomanem:

- **cicle inicial** – un màxim de 2 grups classe (50 alumnes aproximadament)
- **cicle mitjà i cicle superior** – un màxim de 4 grups classe (100 alumnes aproximadament)

Amb els de secundària es poden fer mercats molt grans, amb tants alumnes com vulgueu, talment com un mercat a la ciutat.

En general, no us recomanem fer mercats amb menys de 30 alumnes, perquè acaben essent massa pobres. Tampoc us aconsellem fer mercats d'intercanvi amb alumnes d'educació infantil, ja que encara no tenen prou definit el concepte de propietat. En tot cas, si es realitza, cal treballar el concepte prèviament (amb el nivell de P5 i només amb un grup classe).

També es pot fer un mercat intergeneracional barrejant grups d'edats; així, objectes i elements que uns alumnes ja no volen o no necessiten per l'edat que tenen, poden interessar a d'altres alumnes més joves. En tot cas, caldrà ajudar i orientar els més petits perquè puguin participar al mateix nivell que els grans.

2. Data i horari

És important que escolliu una data i un horari idonis per garantir l'èxit del mercat i que faciliteu l'assistència del públic a qui va dirigit.

De fet, qualsevol època pot ser bona per canviar objectes, però els canvis d'estació sembla que ens predisposen a renovar el vestuari i la llar. Algunes organitzacions que fan mercats, habitualment els convoquen quatre cops a l'any; d'altres, només un cop, i d'altres, esporàdicament. Els diumenges o dies de lleure són perfectes per als mercats, especialment si no hi ha ponts llargs. Com que l'activitat s'acostuma a fer a l'aire lliure, millor si es fa amb sol, és a dir, al matí. De cara a la comoditat dels visitants, cal preveure si farà molta calor o molt fred o si hi ha risc de pluja. Les hores de més afluència acostumen a ser de 12 a 14 h.

En el cas de les escoles, us recomanem buscar una data en què se celebri alguna efemèride relacionada amb el medi ambient per així reforçar el concepte i objectius del mercat.

Si es porta a terme durant un dia lectiu, és interessant treballar prèviament el concepte i contextualitzar el mercat en un projecte o treball global sobre el tema.

Cal que us adeqüeu a l'horari escolar si el mercat l'organitza el centre educatiu; en canvi, si hi participa l'AMPA es pot fer a les tardes o caps de setmana.

La durada del mercat dependrà d'on s'emmarqui l'activitat: si forma part d'una festa pot durar tot un matí, i si es tracta d'una activitat de classe pot durar només una hora.

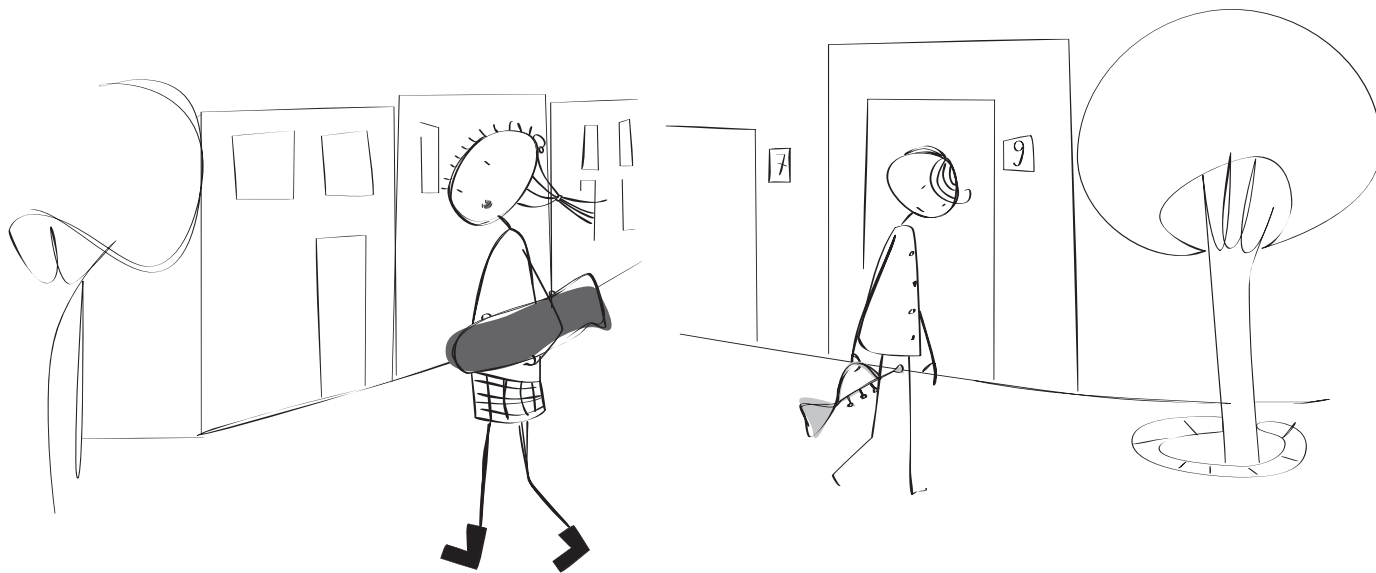
3. Espai adequat

L'espai destinat al mercat ha de ser ampli, per garantir l'accés de totes les persones que vulguin participar-hi i per poder-hi col·locar paradetes o taules amb els objectes per intercanviar.

Als pobles i ciutats, els espais més adients són les places, si pot ser sense trànsit de vehicles per garantir la seguretat de paradistes i visitants. Una de les activitats més atractives dels mercats és badar entre la gent i veure què hi ha o què es pot canviar. Tanmateix es poden organitzar en qualsevol espai prou ampli que permeti passejar entre taules i objectes.

En el cas de les escoles, podeu utilitzar el pati (si el temps ho permet), el gimnàs o una sala d'usos múltiples.

Encara que el mercat es porti a terme amb un sol grup classe, us recomanem sortir de l'aula i canviar d'espai, així se li dona un caire diferent i motivador.

4. Tipus de mercat

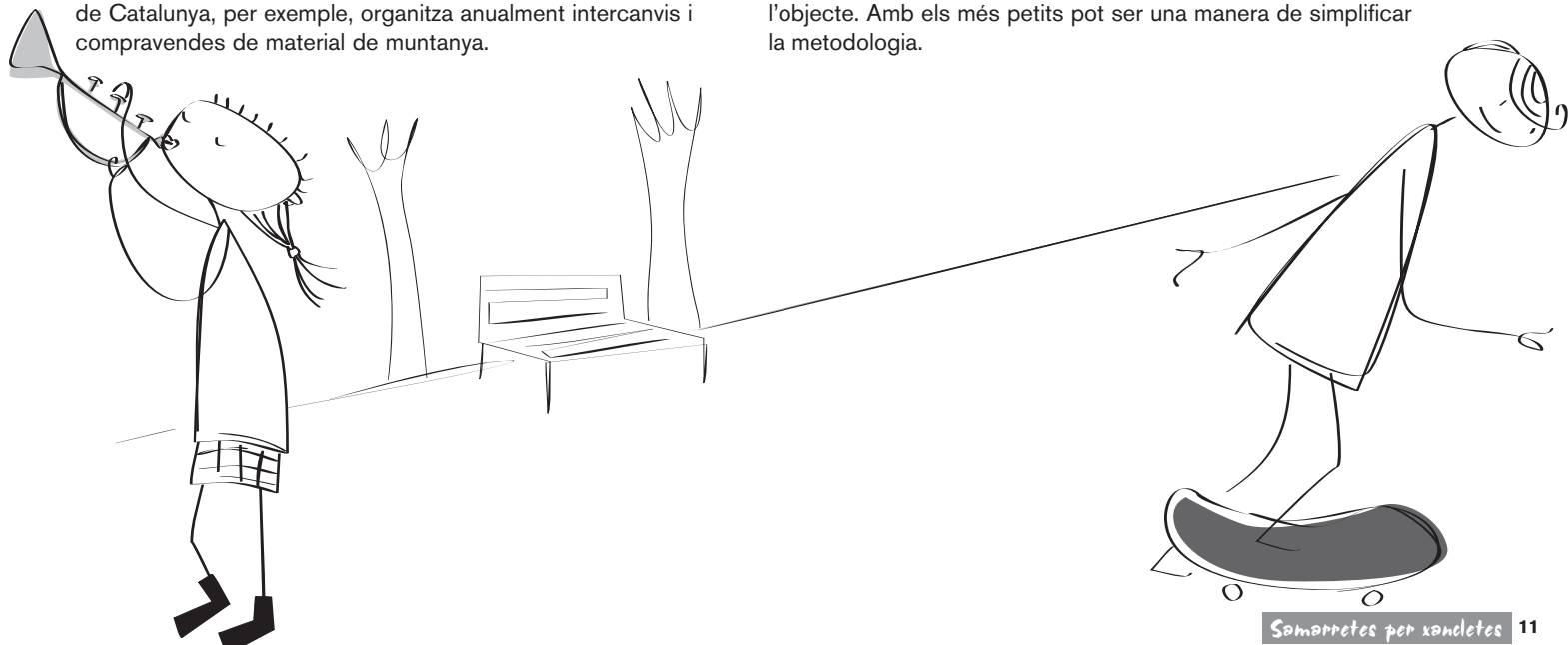
És important que decidiu si al mercat s'oferiran productes relacionats amb un tema en concret (per exemple: mercat de l'excursionista, mercat del llibre) o si serà un mercat obert a tots els productes, i fins i tot si s'oferiran també serveis. En aquest darrer cas, heu de tenir present que necessitareu plafons per donar a conèixer a tots els participants què s'ofereix.

Normalment els mercats oberts al barri són de qualsevol producte, mentre que els que organitzen entitats específiques solen ser monotemàtics. A la plaça de la Virreina de Barcelona hi ha mercats trimestrals generalistes. El Centre Excursionista de Catalunya, per exemple, organitza anualment intercanvis i compravendes de material de muntanya.

En el cas de les escoles, cal que decidiu prèviament quins objectes es portaran per poder orientar els alumnes i establir criteris educatius.

Si contextualitzeu el mercat en alguna data o època específica –Sant Jordi, Reis, Setmana de la Mobilitat Sostenible o Dia del Medi Ambient, per exemple–, pot ser interessant que els alumnes portin objectes relacionats amb cada esdeveniment (llibres, joguines, material per fer esport, etc.).

Portar objectes d'un sol tema com per exemple llibres facilita l'intercanvi, ja que és més fàcil posar-se d'acord amb el valor de l'objecte. Amb els més petits pot ser una manera de simplificar la metodologia.

5. Persones de referència

Tant per preparar el mercat com per portar-lo a terme i fer-ne una valoració final, cal designar una o diverses persones de referència, que puguin organitzar tota l'activitat i prendre les decisions necessàries. Un equip o comissió organitzadora pot ser una bona opció, tant si pensem fer el mercat amb una escola o amb els veïns.

Cada organització actuarà seguint el propi tarannà i història, però val la pena deixar clares les funcions (les feines) de cadascú mentre es fan les reunions de preparació. El dia del mercat, millor si hi ha un coordinador/a responsable o persona de referència.

En el cas de les escoles és important que tot el professorat n'estigui informat i que delegui als organitzadors (professors, alumnes o tots conjuntament) el desenvolupament del mercat.

Us recomanem que el professorat faci un treball previ a l'aula perquè els alumnes tinguin clar l'objectiu del mercat i estiguin motivats per portar-lo a terme.

6. Sistema d'intercanvi

És molt important determinar, prèviament a la celebració del mercat, quin sistema d'intercanvi aplicareu i informar els participants de com ho hauran de fer. Hi ha diverses opcions possibles: els intercanvis directes de persona a persona o bé mitjançant el sistema de vals o bé penjant els anuncis a un plafó, etc.

En el cas de les escoles, qualsevol opció és vàlida; es pot aplicar un sistema o altre en funció dels criteris dels organitzadors i d'on s'emmarca el mercat.

Algunes escoles ens han explicat que intercanvien llibres amb vals. Cada alumne porta un llibre i se li lliura un val a canvi. L'organització exposa per temes els llibres que ha recollit i també n'aporta alguns de la biblioteca que té en reserva o duplicats. Els alumnes veuen l'exposició de llibres, seleccionen el que més els agrada i el canvien pel val. El sistema simplifica el procés de negociació entre les parts.

En alguns mercats hem vist intercanvis a tres bandes. Pot donar-se el cas que algú no estigui interessat en el que li ofereixen per canviar, però que vulgui una cosa que té un tercer. Així que caldrà activar habilitats de persuasió per fer dos canvis com a mínim.

7. Material per al desenvolupament del mercat

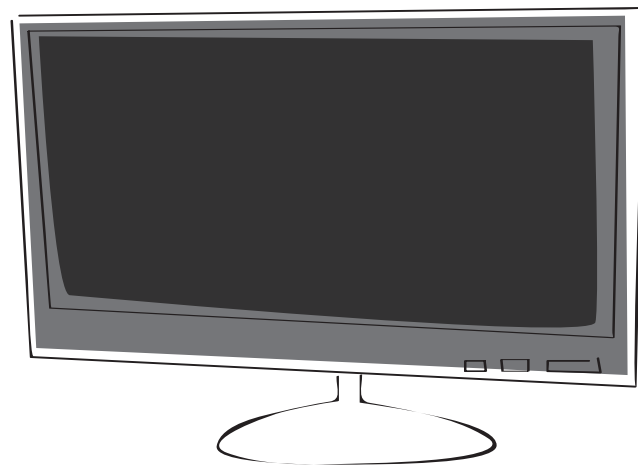
No oblideu que en el moment de celebrar el mercat us farà falta tota una sèrie de materials complementaris que haureu d'haver preparat prèviament.

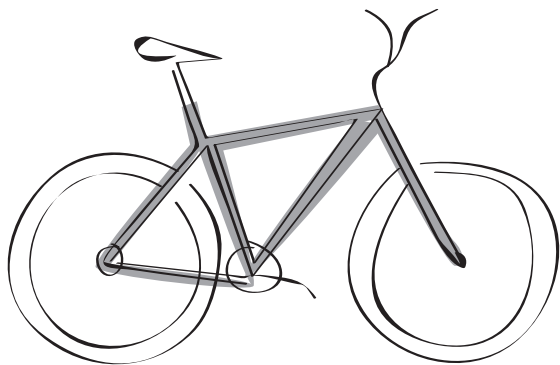
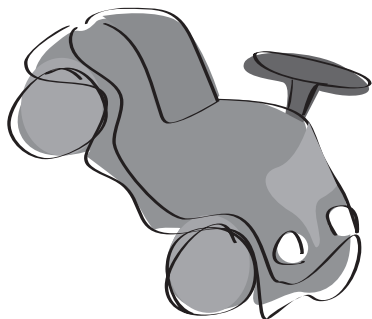
És evident que el més important són els objectes que volem canviar. Es poden portar directament el dia del mercat o recollir-los abans si disposem d'espai i temps. En el cas de les escoles, el material principal són els objectes que portaran els alumnes. Per tant, els organitzadors s'han d'assegurar que tots els alumnes porten objectes per intercanviar, perquè si no, quedaran alumnes sense poder fer l'activitat.

Per altra banda, hi ha diferents materials que poden enriquir i millorar el mercat:

- taules o mocadors a terra per posar-hi els objectes i marcar els espais de trànsit
- vals (en el cas que s'utilitzi aquest sistema d'intercanvi)
- elements decoratius del mercat
- bosses o cistells per portar els objectes
- una pancarta pot servir d'anunci i de reclam, tant a les escoles com al barri

També pot ser interessant disposar d'un punt d'atenció als usuaris (i, si cal, de mediació de discrepàncies).

És important que definiu i concreteu els objectes per intercanviar al mercat. Les experiències que hem recollit demostren que es poden bescanviar amb facilitat:

- joguines (nines, pilotes, bicicletes, cotxes, patins, puzles, etc.)
- CD i discos (música, pel·lícules, videojocs, etc.)
- roba (jerseis, pantalons, samarretes, etc.)
- calçat (sabates, calçat esportiu, etc.)
- aparells electrònics (televisors, vídeos, ràdios, rellotges, etc.)
- electrodomèstics (batedores, ventiladors, etc.)
- mobles (làmpades, cadires, taules, etc.)
- llibres, revistes, còmics, etc.
- objectes de decoració (quadres, etc.)
- altres articles (cascos de moto, etc.)

És important triar bé els objectes per intercanviar. Us recomanem que cadascú en porti com a mínim tres, en bon estat, que no estiguin trencats i, si tenen algun mecanisme, que funcioni. Si l'estri necessita piles haurien de portar-ne per demostrar que va, i si el dispositiu no funciona però l'objecte encara és útil per a una nova funció, s'ha d'explicar.

Si decidiu englobar el mercat en un tema concret, heu d'acordar la tipologia concreta d'objectes per intercanviar, com per exemple llibres per Sant Jordi. Recordeu que tot plegat ha de tenir bona presència per garantir l'èxit de l'intercanvi.

Per evitar generar residus en acabar el mercat, cal avisar prèviament que cadascú és responsable dels objectes que porta, tant si els canvia com si no. Tot el que no es pugi canviar o donar ha de tornar cap a casa.

8. Difusió del mercat

És bàsic fer una bona difusió del mercat per garantir un alt grau de participació. Per aquest motiu, un cop definit el públic objectiu, caldrà que potencieu les vies de difusió més idònies, ja que, tot i que els mercats d'intercanvi són cada cop més freqüents, poden ser desconeputs per gran part de la ciutadania.

Cada poble o barri acostuma a tenir els seus propis canals de comunicació: butlletins de barri, webs, correus electrònics, fulls col·locats en indrets estratègics i, evidentment, el telèfon o els missatges de text per mòbil.

En el cas de les escoles, els alumnes participants han de tenir molt clar el dia i hora del mercat, ja que sense la seva col·laboració (si no porten objectes) no es podrà portar a terme l'activitat. Per tant, la difusió s'ha de fer també a l'escola per als alumnes i, si cal, reforçar-la als pares.

Si el mercat és per a infants i s'organitza en l'àmbit escolar o del casal però sense la presència dels pares, us proposem un model de carta per informar els adults de la data i hora de realització del mercat, perquè autoritzin la participació dels fills i anotin els objectes que aquests portaran al mercat.

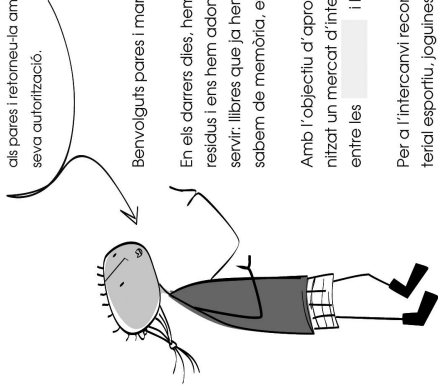
Mitjançant aquest senzill tràmit s'eviten malentesos, ja que, si no, es corre el risc que els nens portin objectes al mercat sense el consentiment dels seus pares, i així, a més, aquests també saben d'on han sortit els objectes nous que els fills porten a casa.

Podeu descarregar un model més gran de la carta a <http://www.amb.cat/web/emma/publicacions>.

En aquest cas de mercat escolar o per al casal, també podeu col·locar pòsters com aquest en diferents punts estratègics de l'equipament per difondre l'activitat.

ARRIBA EL MERCAT AL CENTRE!!

Completeu les dades que falten a la carta, porteu-la als pares i retorneu-la amb la seva autorització.

Benvolguts pares i mares,

En els darrers dies, hem treballat amb els alumnes el tema de la generació de residus i ens hem adonat que llencem moltes coses que es podrien tornar a fer servir: llibres que ja hem llegit, roba que ens ha quedat petita, jocs que ja ens sabem de memòria, etc.

Amb l'objectiu d'aprofitar objectes que tenim i de reduir les deixalles, hem organitzat un mercat d'intercanvi a l'escola el dia [redacted] entre les [redacted] i les [redacted] hores.

Per a l'intercanvi recomanem que els alumnes portin jocs, contes, música, material esportiu, joguines, etc. que estiguin en bon estat. No recomanem objectes decoratius ni de la llar. Cada alumne/a podrà portar com a màxim 5 objectes.

Us agraïrem que ens retorneu signada aquesta autorització per a la participació del vostre fill/a en el mercat.

Atentament,
El professorat

En/na [redacted], pare/mare de [redacted],
autoritzo el meu fill/a a participar en el mercat d'intercanvi que organitza l'escola i a portar els objectes següents:

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Atentament,

Signatura

Data

3. L'estona d'intercanvi

No es poden establir massa regles sobre com dinamitzar els intercanvis. Creiem que el millor és mirar com ho fan els altres, possiblement amb més experiència. Potser la primera vegada fa una mica de vergonya demanar si es vol intercanviar un objecte, però no hem d'oblidar que tots els participants tenen el mateix objectiu: aconseguir peces atractives a canvi d'altres que no fan servir.

En la negociació intervenen totes les habilitats de comunicació entre els protagonistes, però també pot haver-hi algú observant que pot fer variar el criteri per acceptar o rebutjar una oferta.

En definitiva, tingueu en compte els dos consells següents:

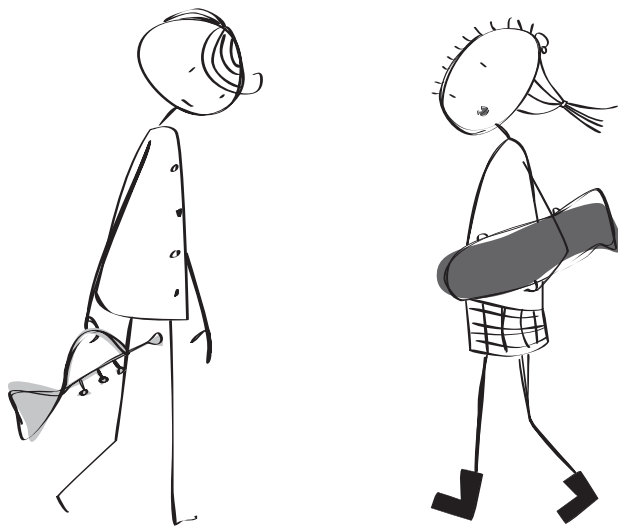
1. No sigueu tímids.
2. Els objectes tenen el valor que nosaltres els donem, encara que d'altres persones no ho vegin igual i considerin equivocat l'intercanvi. Si un objecte no ens satisfà plenament, sempre podem tornar-lo a canviar.

A l'hora d'iniciar el mercat a l'escola, us proposem que reforceu l'objectiu i el concepte de l'activitat amb els alumnes i que analitzeu conjuntament els objectes que han portat.

1. Objectiu del mercat: reduir la generació de residus.
2. Què és un mercat d'intercanvi: un espai on s'intercanvien objectes sense necessitar diners.

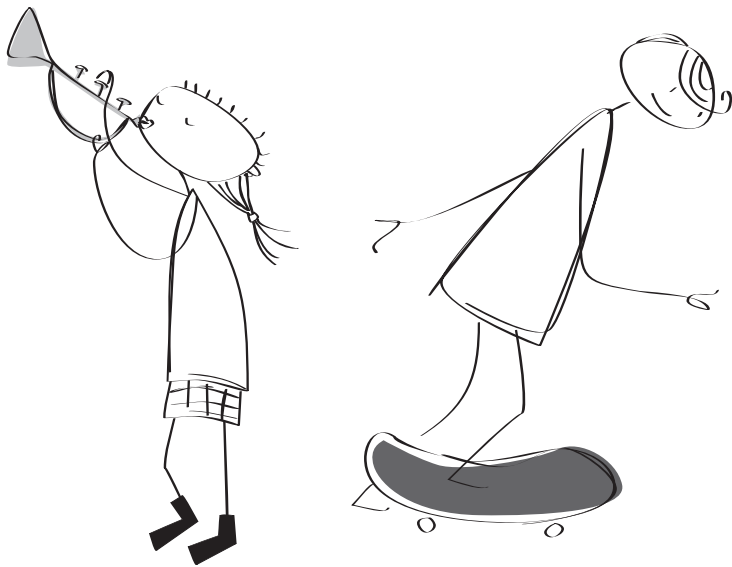
3. Anàlisi dels objectes per intercanviar: abans de començar el bescanvi, és interessant que analitzeu conjuntament quins objectes ha portat cadascú; què ha deixat de ser útil per a cada alumne i per què; què n'haguessin fet, d'aquests articles, si no s'hagués organitzat el mercat a l'escola...

Acabada la reflexió inicial, i després que l'equip organitzatiu hagi preparat les taules o mocadors de terra, els cartells, l'ambientació, etc., podeu celebrar el mercat.

Un mercat és un espai on hi ha molta gent que xerra, negocia i intercanvia opinions, per tant acostuma a ser sorollós. Recomanem als alumnes que no cridin, que mirin de comunicar-se amb un to baix, però cal deixar-los parlar; l'organització ha de tenir en compte aquest aspecte a l'hora d'escollir l'espai i ha de permetre aquest "soroll" perquè forma part de l'activitat. Un mercat pot ser la gran festa d'estalvi de recursos.

Si el mercat es fa amb un grup de més de 100 alumnes, us podeu ajudar amb un equip de sonorització.

Durant l'intercanvi us proposem que hi hagi mestres/professors que estiguin atents a les negociacions dels alumnes per:

- ajudar-los a bescanviar els productes si aquests no se'n surten
- ajudar-los a resoldre conflictes (si se'n generen)
- resoldre qualsevol dubte dels alumnes
- si hi ha poc interès per algun objecte, poden difondre'n el potencial perquè no quedi com a residu

Just en finalitzar l'activitat, és interessant fer una reflexió verbal in situ per saber com ha anat, si els alumnes han intercanviat tots els seus objectes, si han quedat contents amb els bescanvis, amb quines dificultats s'han trobat...

I després d'aquesta primera valoració feta a partir de les impressions immediates dels alumnes, us recomanem que feu una anàlisi en profunditat del mercat a l'aula.

4. Com ha funcionat?

És molt útil que els organitzadors valorin el funcionament del mercat per poder-lo millorar en edicions futures. Es poden considerar els aspectes següents.

- Quin ha estat el motiu principal que ha originat el mercat?
Hem aconseguit els objectius plantejats?

- Quin espai hem fet servir per fer el mercat?

☐ Plaça pública	☐ Nau tancada
☐ Aula	☐ Pati
☐ Vestíbul	☐ Gimnàs
☐ Menjador	☐ Altres:

És adequat? Què hem trobat a faltar?

- Els organitzadors, l'AMPA, el professorat o la direcció de l'escola, hem estat presents al mercat mentre es desenvolupava? En futures edicions, cal que tots plegats ens hi impliquem més?

- Hem preparat el mercat correctament? Què cal millorar en una propera edició?

- Pel que fa a la difusió: hem fet servir els pòsters?, què més podem fer?

- S'ha produït alguna incidència durant l'activitat? Quina? Com l'hem resolta?

- Quants objectes han portat al mercat els participants?

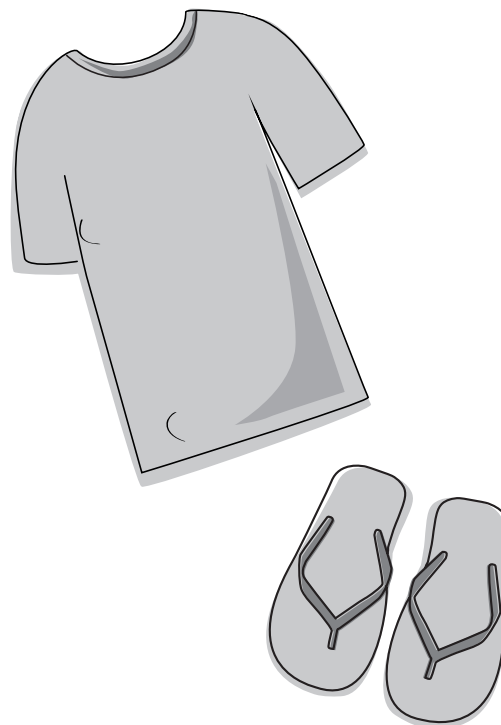
- Quants objectes s'han intercanviat? Quant pesen els objectes intercanviats? Quants residus hem estalviat?

- Farem noves edicions del mercat?

- Recull de propostes de millora per a properes edicions:

Una qüestió que pot semblar complicada de saber és el resultat del mercat pel que fa a prevenció de residus. Per esbrinar-ho, us proposem que seleccioneu un nombre concret de taules d'intercanvi o participants (10% per exemple) i que els demaneu que siguin els vostres col·laboradors. Es tracta de fer una estimació de la quantitat d'objectes que porten i el que pesen. Quan acaba el mercat se'ls demana que tornin a comptar els objectes que s'emporten a casa i el que pesen. Amb algunes operacions simples es pot saber el nombre d'intercanvis que han fet i la diferència de pesos. Com que pesar tots els objectes pot ser molt lent, es poden establir uns estàndards. Per exemple: un llibre gran, mitjà o petit, pot pesar de mitjana: 1,5 kg, 700 g o només 300 g.

A l'enllaç http://www.amb.cat/web/emma/publicacions/analisi_mercats trobareu una petita investigació d'avaluació quantitativa dels mercats d'intercanvi.

En el cas de mercats escolars, us proposem fer una anàlisi posterior de la quantitat de material que no s'ha convertit en residu gràcies al bescanvi. Per això cal fer una suma del pes del material intercanviat. Es pot seguir la taula següent per grups i finalment fer el resultat de tota la classe.

GRUP 3	
OBJECTES ABANS DE L'INTERCANVI	OBJECTES DESPRÉS DE L'INTERCANVI
NRE. D'OBJECTES INTERCANVIATS:	
PES TOTAL:	

GRUP 4	
OBJECTES ABANS DE L'INTERCANVI	OBJECTES DESPRÉS DE L'INTERCANVI
NRE. D'OBJECTES INTERCANVIATS:	
PES TOTAL:	

GRUP 5	
OBJECTES ABANS DE L'INTERCANVI	OBJECTES DESPRÉS DE L'INTERCANVI
NRE. D'OBJECTES INTERCANVIATS:	
PES TOTAL:	

GRUP CLASSE
NRE. D'OBJECTES INTERCANVIATS:
PES TOTAL:

Al mateix temps, també us proposem que feu una valoració qualitativa de l'experiència amb l'alumnat perquè sorgeixin propostes de millora.

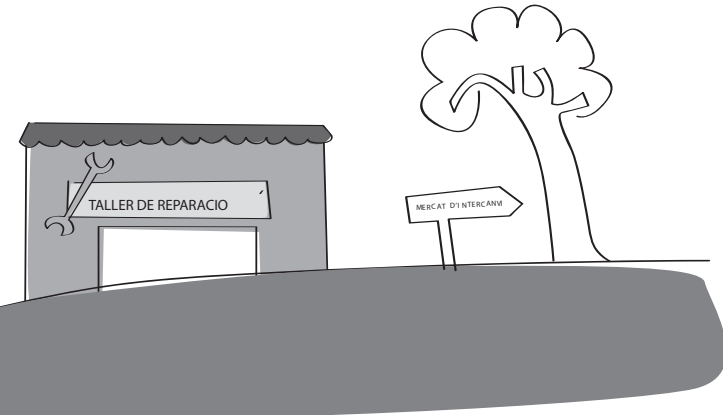
- Què heu après?
- Què és el que més us ha agradat?
- I el que menys?
- Com valoreu l'experiència?
 Molt bona Bona Regular Dolenta
- Comenteu els resultats en relació amb la reducció de residus.
- Quines propostes faríeu per millorar els resultats del mercat d'intercanvi?

Si voleu seguir fent bescanvis durant tot l'any, podeu:

- posar a la web del centre, associació o municipi un apartat per penjar-hi anuncis d'intercanvis.
- posar un taulell ben visible al centre o seu de l'entitat on penjar anuncis per indicar quin objecte es busca i quin s'ofereix.
- organitzar mercats d'intercanvi de manera regular i vincular-los a dates concretes. Per exemple, per Sant Jordi, organitzar un mercat monogràfic de llibres; per Nadal, d'objectes en general; per la fi de curs, objectes per a l'estiu (material de platja, guies de viatges...), etc.

Recordeu que l'intercanvi no ha de ser necessàriament d'objectes; també es poden bescanviar serveis, com classes d'anglès, reforç d'alguna assignatura, etc.

També hi ha altres maneres d'aconseguir objectes que necessitem i d'allargar la vida d'aquells que ja no volem:

- botigues de segona mà. Botigues on podem trobar objectes usats en bon estat, de diferents èpoques i tendències de la moda. Permeten allargar la vida útil dels productes i que no es converteixin en residus abans d'hora.
- locals de lloguer de material. Llocs on podem llogar objectes que necessitem de manera ocasional (equips d'imatge o de música, material esportiu, vehicles, etc.) per evitar haver-los de comprar. Permeten prevenir l'aparició d'un futur residu.
- tallers de reparació. Tallers on podem portar a reparar objectes o aparells (d'electrònica, electrodomèstics, etc.) que encara poden fer servei. Permeten allargar la vida útil dels productes i que no es converteixin en residus abans d'hora.
- tallers d'autoreparació. Algunes entitats organitzen cursos i tallers per aprendre a reparar objectes o assessoren sobre com solucionar problemes concrets.
- mercats d'intercanvi. Espais de trobada de persones que volen intercanviar objectes sense necessitat de diners. Permeten allargar la vida útil dels productes i que no es converteixin en residus abans d'hora.

5. Alguns mercats d'intercanvi

Mentre recollem informació per fer aquesta guia, hem tingut coneixement dels mercats d'intercanvi següents. Els hem agrupat en dos blocs, un per als municipis metropolitans i l'altre per a la resta de Catalunya. Us oferim la llista per mostrar-vos la vitalitat del fenomen i per animar-vos a visitar un mercat en qualsevol indret de Catalunya.

Mercats d'intercanvi de municipis metropolitans

Bimestral:

El Prat de Llobregat

Ajuntament del Prat de Llobregat
www.aj-elprat.cat

Trimestrals:

Barcelona. El Clot

Associació de Veïns Clot-Camp de l'Arpa
xarclot@hotmail.com

Barcelona. Gràcia

Xaingra
intercanvis.net/tiki-index.php

Barcelona. Sant Antoni

Xarxantoni
www.xarxantoni.net/tiki-index.php

Cornellà de Llobregat

Ajuntament de Cornellà
info@lafraguaweb.org

Semestrals:

Barcelona. Eixample

CC Sagrada Família
934 508 917

Barcelona. Camp d'en Grassot

CC la Sedeta
934 591 228 / 932 073 703
sedeta.ilimit.es

Castellbisbal

Ajuntament de Castellbisbal
mercatintercanvi.castellbisbal.cat

Molins de Rei

Fundació Catalana per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable
www.residusiconsom.org

Anuals:

Barcelona. Ciutat Vella

www.lostandfoundbcn.com

Barcelona. Sant Andreu

mercatdelintercanvi.blogspot.com

Barcelona. Sant Martí

CC Besòs
info@ccbesos.com

Sant Just Desvern

Centre Cultural i de Lleure, La Vagoneta
934 705 006

Esporàdics:

Barcelona. Nou Barris

Ateneu Nou Barris
info@ateneu9b.net

Barcelona. Sants

Xarxa d'Intercanvi de Sants
intercanvis.sants.org/blog

Barcelona. Horta

Espai Jove Boca Nord
elpunt@bocanord.org
www.ecorocaguinarda.blogspot.com

Barcelona. Sarrià-Sant Gervasi

AV Sant Gervasi Sud

L'Hospitalet de Llobregat

Xarxa d'Intercanvi de Coneixements de Collblanc-La Torrassa
www.xic.cat

Sant Cugat

Assemblea Popular per l'Habitatge
aph.santcugat@gmail.com

Sant Joan Despí

Associació de Veïns de l'Eixample de Sant Joan Despí
eixample.sj@gmail.com

Sant Vicenç dels Horts

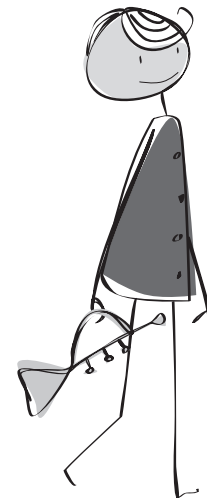
Agrupament Escolta i Guia Roc d'Oró

Santa Coloma de Cervelló

Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló
936 450 700

Torrelles de Llobregat

Associació Pla de les Bruixes
plabruixes@yahoo.es

Mercats d'intercanvi de municipis no metropolitans

Trimestrals:

Canet de Mar

Ajuntament de Canet de Mar
mercatintercanvi.canetdemar.org

Girona

Ajuntament de Girona
www.ajuntament.gi/mercatintercanvi

Semestrals:

Manresa

Almàixera
mercatintercanvi.blogspot.com

Sallent

Ajuntament de Sallent
www.sallent.cat

Sant Esteve Sesrovires

Ajuntament de Sant Esteve Sesrovires
www.mercatroc.sesrovires.cat

Anuals:

Capellades

Associació Clau de Volta
claudevolta@capellades.net

Guimerà

Ajuntament de Guimerà
www.guimera.info/firaintercanvi

Mataró

Hacklab Nòmada
mercat.sopadepedres.org

Mieres

www.nautes.org/firaintercanvimieres

Passanant i Belltall

Ajuntament de Passanant i Belltall
www.passanant.altanet.org

Sabadell

xarxasbd.blogspot.com

Santa Perpètua de Mogoda

Ajuntament de Santa Perpètua de
Mogoda
www.staperpetua.cat

Esporàdics:

Sitges

Ajuntament de Sitges
www.segonamasitges.net

Alella

Ajuntament d'Alella
www.alella.cat

Collbató

Ajuntament de Collbató
www.collbato.com

Salt

AMPA El Lledoner
ampalldoner.wordpress.com

Cassà de la Selva

Ajuntament de Cassà de la Selva
www.cassadelaselva.net

Castellserà

Plataforma per la Defensa de la Serra
de Bellmunt
www.grupnac.org/jornades.html

Polinyà

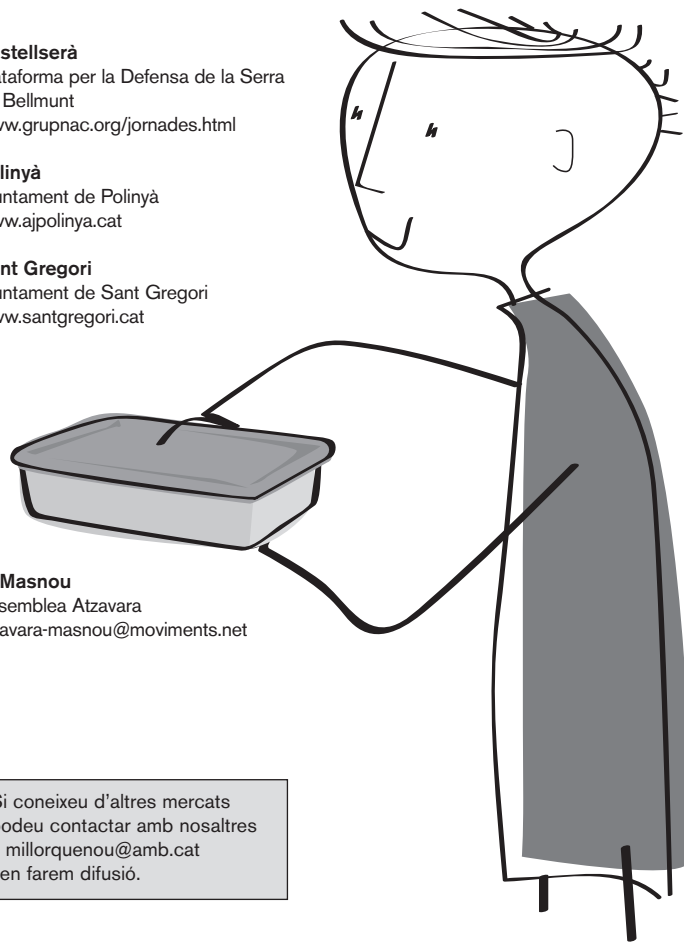
Ajuntament de Polinyà
www.ajpolinya.cat

Sant Gregori

Ajuntament de Sant Gregori
www.santgregori.cat

El Masnou

Assemblea Atzavara
atzavara-masnou@moviments.net

Si coneixeu d'altres mercats
podeu contactar amb nosaltres
a millorquenou@amb.cat
i en farem difusió.

6. Per saber-ne més

Informació sobre generació i tractament de residus

Informació general sobre el tema i dades de la producció i tractament de les deixalles en l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i els diferents municipis de Catalunya.

<http://www.amb.cat/web/emma/inici>
<http://www.arc-cat.net>

Per REDUIR

Idees amb AEffecte

Una iniciativa que proposa una manera diferent de fer regals amb l'objectiu de reflexionar i buscar alternatives sostenibles que contribueixin a la reducció de residus. Per exemple, regalar entrades per a espectacles o concerts, vals per a cursos, massatges, sopars, etc.

www.ideesambaefecte.cat

Compostatge domèstic

La fracció orgànica es pot tractar directament a les llars i evitar, així, despeses de recollida, transport i tractament.

http://www.amb.cat/web/emma/residus/prevencio/reduccio/compostatge_domestic

Banc del temps

És una iniciativa comunitària d'intercanvi de temps que simula el funcionament d'un banc, en el qual allò que es "presta" i es "rep" és

temps dedicat als serveis i a les persones. La unitat d'intercanvi és l'hora, independentment del servei que s'ofereixi o que es rebi.

<http://www.saludyfamilia.es/projectes/bancdeltemps.htm>
(Associació Salut i Família)

<http://www.bancdeltemps.org/web/4.asp>
(Ajuntament de Barcelona)

Aquireduim.cat

Campanya de l'Agència de Residus de Catalunya que prioritza la prevenció en la política de gestió dels residus. A la web es poden trobar trucs i consells i fer aportacions per reduir les deixalles.

<http://aquireduim.cat/>

Banc dels Aliments de Barcelona

La funció dels bancs d'aliments és recuperar tots aquells aliments que no són comercialitzables però sí consumibles, i distribuir-los entre les persones que els necessiten.

<http://www.bancdelsaliments.org/front.php?target=home&language=cat>

Per REUTILITZAR

Millor que nou, 100% vell

Campanya que promou l'adquisició de productes de segona mà i la difusió dels establiments on es poden comprar. Igualment informa sobre els tallers de reparació que hi ha als diferents municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. A més, aconsellen sobre com fer-se un mateix les reparacions.

<http://www.amb.cat/web/emma/residus/prevencio/reutilitzacio>

<http://millorquenou.blogspot.com/>

<http://millorquenou.cat>

<http://reparatmillorquenou.blogspot.com>

Intercanvis

Hi ha diversos llocs d'Internet on es poden intercanviar, vendre o comprar objectes.

<http://intercanvis.net/tiki-index.php>

www.reutil.net

PUBLICACIONS

Publicacions de l'Entitat del Medi Ambient

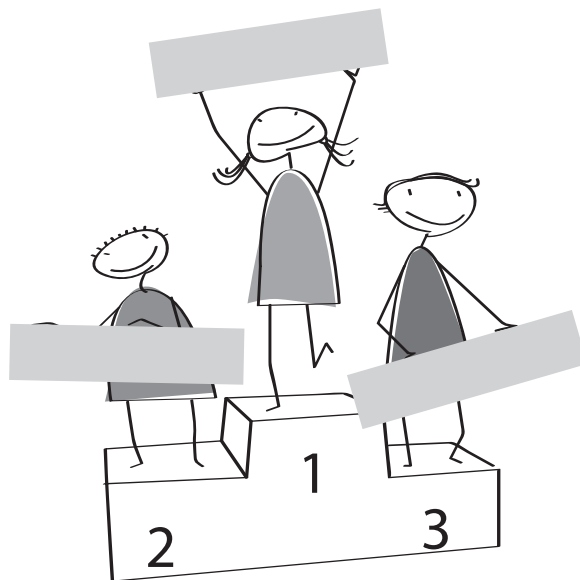
Les trobareu a <http://www.amb.cat/web/emma/publicacions>

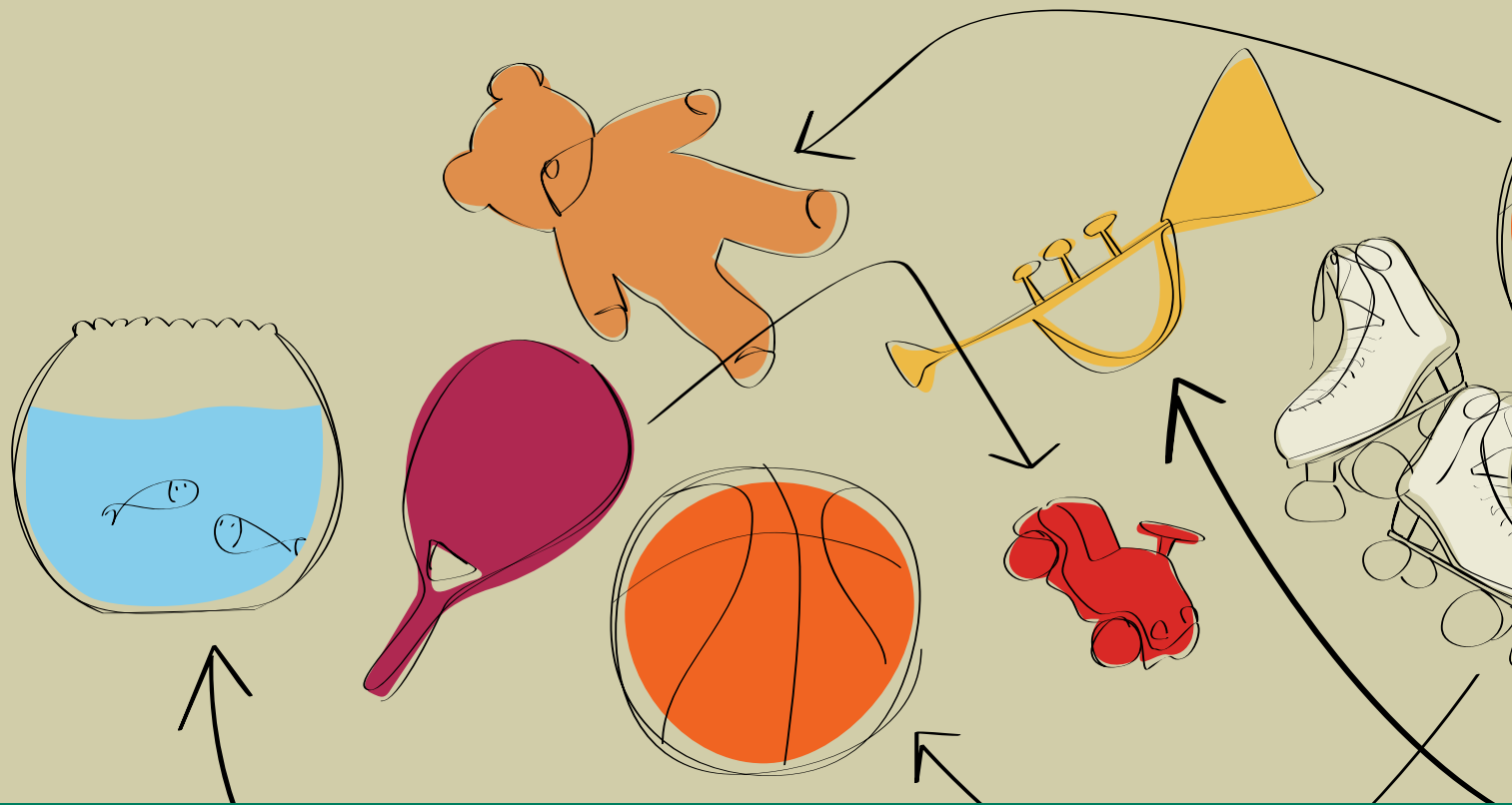
Manual per a la prevenció de residus a la llar / Manual de compostatge urbà / Manual del compostatge en jardí
Idees amb aefecte. Consum immaterial per a la prevenció de residus

"Guies d'educació ambiental" de l'Ajuntament de Barcelona

Les trobareu a <http://www.bcn.es/agenda21/>

Guia EA 04: *Propostes senzilles per reduir els residus*, 2000 / Guia EA 06: *Les festes més sostenibles*, 2004 (2a edició) / Guia EA 20: *Cap a estils de vida sostenible: Youth X Change: Eines per a un consum responsable*, 2004

Agència de
Residus de
Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient